ТЕИН ТАСЯН

-Тамана укйъугалъаҳтақ ыскугақыкыка юпит ылъҳат лъыган сапихкун ипа. Ынкам-ам тана алъакагми алңагитаҳқалъықылге атықыки «Азиатские эскимосы». Таўавык алңайъқат лъыган юпим салъыврыга ылъҳаның укйъугагның эхурнам матымун. Ынкам акўигақылгена Қышымун, Олыгмун, Сигиныгмун, Унайимун. Има Магадаными тана алңагитақ энмет ысҳагнегаҳси укавык тыкийъкатхун атықыкит «Юпит кырысмет». Натын укйъугак полъалгит, қамигалгит, мугусилътыхкат натын тенмаўгеқйъет. Хўаңкута ылъыҳпут лъиҳа. Мулупихто калъыҳлъуку, нуна ылакақлъуку тамани Врангелыми, Рыркайпиями, Имақлъини ынкам Наними. Ынкам нуна ылақнамтыхун суна налъкугақыхкывут укйъугалъаҳтапик, юпит сат ипа. Йыграт кун тана Врангелы камванҳақ пекылгит таўгенақ, гук, йимат 1926 гиўтими.

Қылыги йимат укйъугасапигның. Акуна там йилъҳа пиңают тысячаның сыпнақылге. Лъыган тана алеңгалъыкуқ. Ынкамам пыткумаматнани алнагитанлъагвени Магаданым санамат атықа «Тайна Чертова оврага». Таўани налъкыяҳпут юпит ытфет. Амалъи тана алнагитақ ысҳамаҳси. Таўани ылагенайилноам, лъыган қонпыпик дневникытхун алнакылгена, лъыган салъыврыгаҳпут таўавык алнақыкыка ынкам тана алнагитақ таўгапиругақ тумамаўқ....

Такук ңан Ыкхым қукани ылъыгик малгук илирык Имақлъиқ, аңуяхситун Ратманова ынкам Элиқ — аңуяхситун Крузенштерна. Такук илирык қантагатыпихлъыгик. Тагўэнақ ситаманың километрының алъакагунакук. Укйъугак атасикун ысахтук. Таўкахун, гук, Имаклъиның эхурнам Элинун ысахтуқ тапхақ, акуна таўани Тапхами аглут ытақъяхтут. Такут мугусилътынит Имаклъимам, Элим таўани ылъикақйъагет амалъи аньяпитың укйъуми.

Таўани, гук, Элини ысимаўк нукальпек. Амалъи, гук, уна сейгоргыпигук. Амалъильыган иляни нукальпет сиглыльтафкакет.